

SZKOŁA LETNIA ARCHITEKTURY WA PK

ARCHITEKTURA JAKO DOŚWIADCZENIE PRZESTRZENI

CRACOW ARCHITECTURE SUMMER SCHOOL

ARCHITECTURE AS AN EXPERIENCE OF SPACE

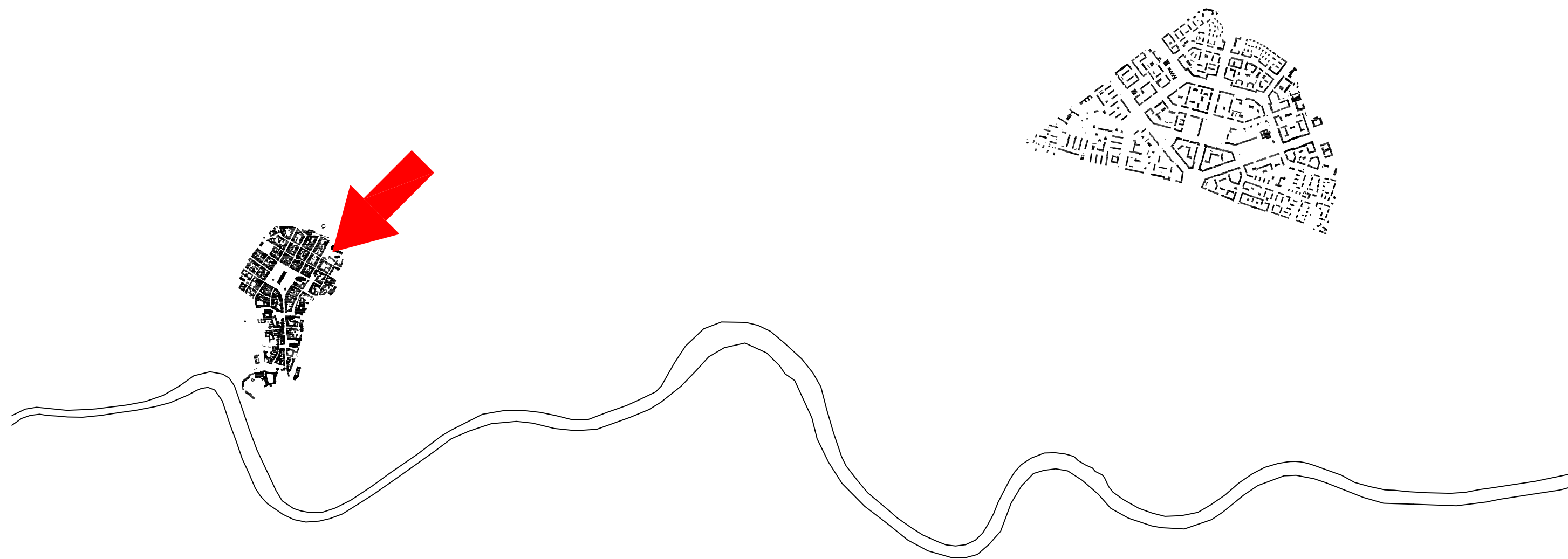
Summer School is implemented as part of the project
PROGRAMMING OF EXCELLENCE - PK XXI 2.0.
Cracow University of Technology Development Program for 2018-2022

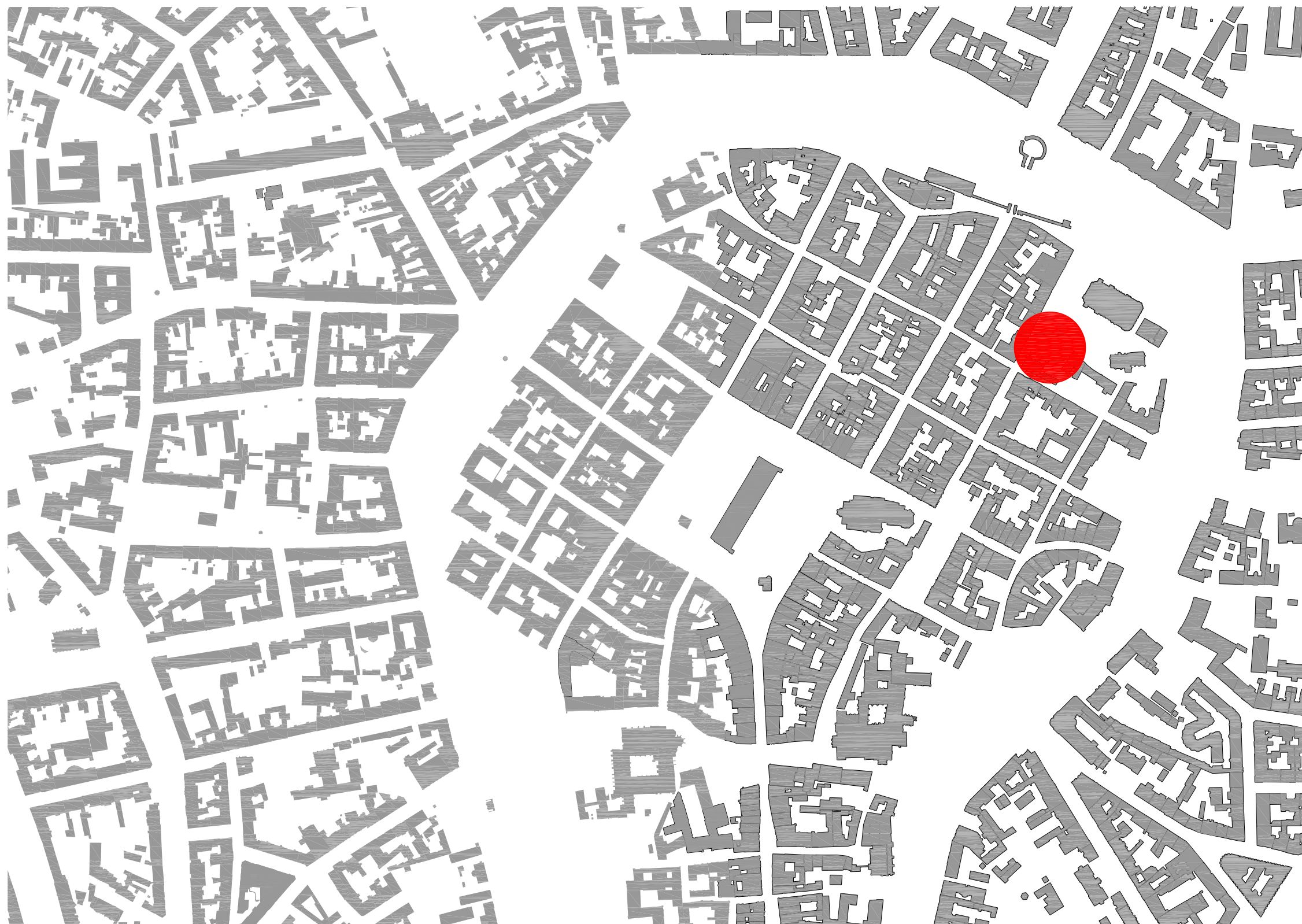

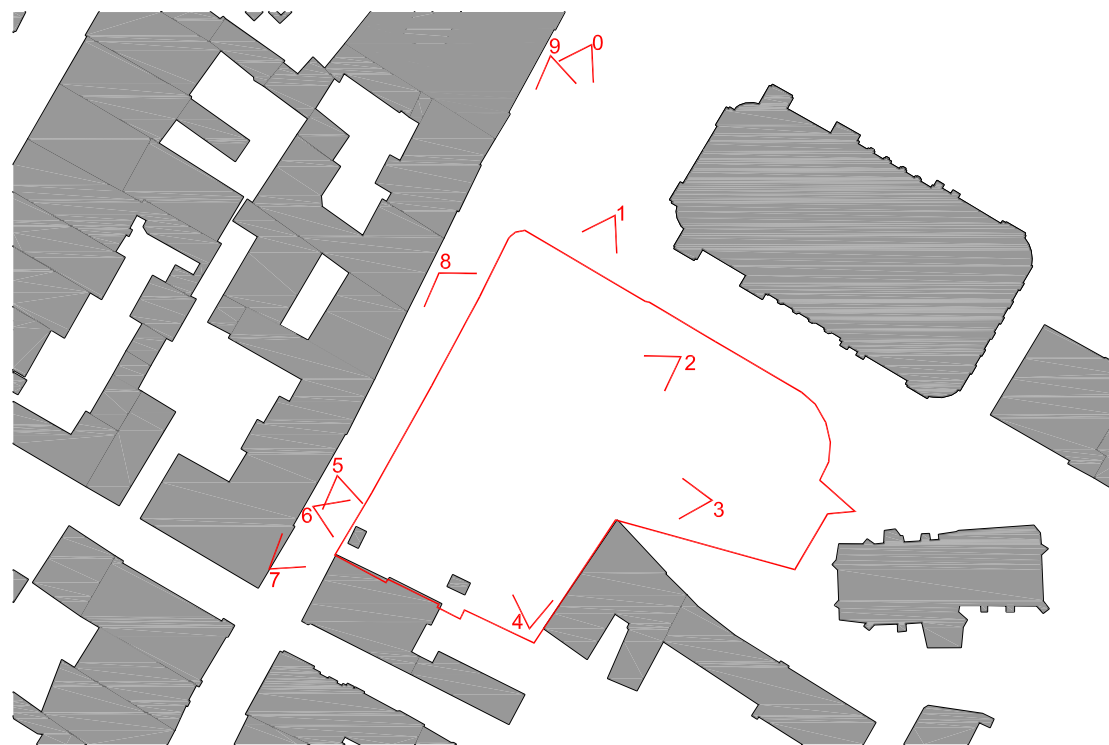
Spis zawartości:

Table of contents:

1. Lokalizacja w obrębie miasta
Location of the plot in the city
2. Lokalizacja na planie centrum
Location of the plot in the spatial context of the city centre
3. Mapa do celów projektowych
Site plan
4. Zdjęcia stanu istniejącego
?
5. Zdjęcia stanu istniejącego
?
6. Zdjęcia stanu istniejącego
?
7. Zdjęcia archiwalne
?
8. Plany archiwalne - fragmenty w obrębie lokalizacji
Historical maps of Krakow - fragments within the limits of the location
9. Zakres i przedmiot opracowania
Scope of the project
10. Info - Kościół Św. Krzyża
Info - The Church of Holy Cross in Krakow
11. Info - Teatr im. J. Słowackiego
Info - The Juliusz Słowacki Theatre in Krakow

Lokalizacja

1

0

2

3

4

5

6

8

9

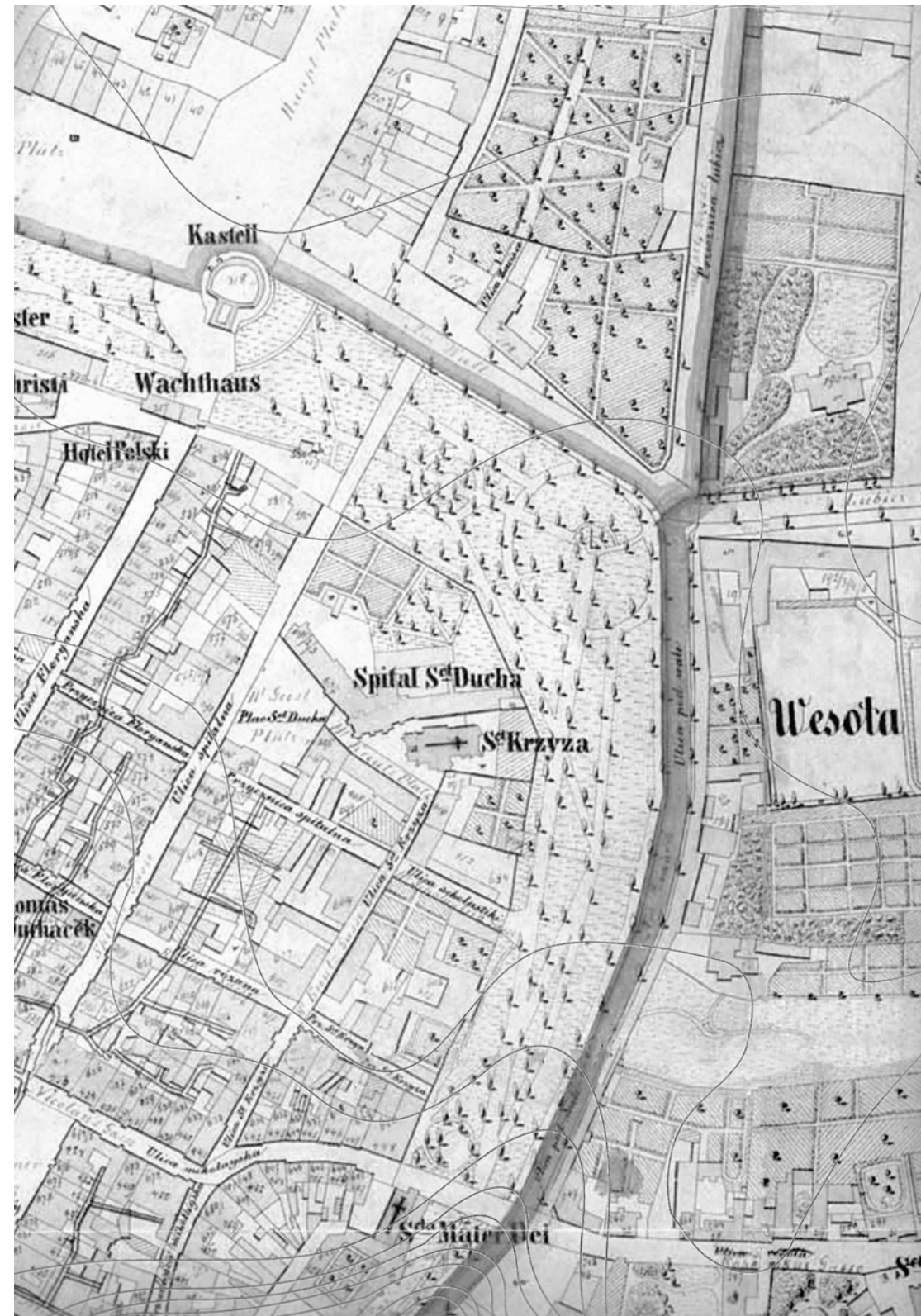

7

Plan kołatajowski Krakowa (1785)
The Kołataj Map of Krakow (1785)

Plan katastralny Krakowa (1848, w odbitce z 1856)
Cadastral Map of Krakow (1848, tracing 1855)

Zakres projektu

- 1. Model architektoniczny koncepcyjny (karton, pianka) w obowiązującej granicach zabudowy, skala 1:500
- 2. Sytuacja, skala 1:500
- 2. Rzuty wszystkich kondygnacji, skala 1:100
- 3. 2 przekroje charakterystyczne, skala 1:100
- 4. Dwie elewacje (minimum), skala 1:100
- 5. Perspektywa z wybranego ujęcia
- 6. Opis na 0.5 strony (max 200słów, w języku angielskim), na planszy

Organizatorzy pozostawiają uczestnikom Szkoły Letniej zakres funkcjonalny projektowanego pawilonu
Zakres należy zamieścić na co najmniej na trzech planszach 70x50 cm wg ustalonego porządku (przekazanego przez organizatorów)

The Scope of the Project

- 1. Physical, architectural, conceptual model (cardboard, modelling foam) set in building lines, scale 1:500
- 2. Site plan, scale 1:500
- 2. All floor plans, scale 1:100
- 3. 2 distinctive sections, scale 1:100
- 4. 2 elevations (minimum), scale 1:100
- 5. Perspective drawing - view like in the photo number 9
- 6. Written description (max. 200 words in English) placed on one of the boards

The functional programme of the designed pavilion is left to the decision of participants of the Summer School
Each project should be presented on 3 boards (70x50cm) ordered according to rules presented by the organizers.

Kościół, pierwotnie romański, ufundował na początku XIII w. biskup Pelka, w połowie XIII w. biskup Prandota osadził przy nim zakonników Świętego Ducha (zwanych duchakami). Obecny, gotycki kościół wraz z wieżą zbudowano w XIV w. Otoczony był cmentarzem i łączył się z wyburzonymi w końcu XIX w. budynkami klasztoru oraz szpitala. Świątynię i zespół szpitalno-klasztorny zniszczył pożar w 1528 r. Budynki wkrótce odnowiono, a kościół wewnątrz ozdobiono bogatą renesansową polichromią, zachowaną w znacznej części do dziś. Od południa przylega XV-wieczna kaplica św. Zofii z bogato rzeźbioną gotycką chrzcielnicą, natomiast w kaplicy Matki Boskiej Loretańskiej znajduje się cudowna figura Chrystusa Frasobliwego (XVI w.). Świątynia była gruntownie przebudowywana w XVII w., a potem pod koniec XIX w. (w przebudowie brał m.in. udział Stanisław Wyspiański). Kościół słynie z pięknego gotyckiego sklepienia palmowego, wspartego na jednym filarze – w nawie głównej, oraz sieciowego w prezbiterium. Uwagę zwraca również gotyckie wyposażenie wnętrza: tryptyk, krucyfiks w tęczy, stalle i ambona.

źródło: <http://www.krakow.pl/instcbi/1357,inst,11962,1121,instcbi.html> [dostęp: 2019.07.04]

Situated in Św. Krzyża Street. The first late-Romanesque church was founded about 1200 by Bishop Pelka. In 1244 Kraków Bishop Prandota settled there the monks of the Holy Spirit. The present Gothic church and the tower were built in the 14th century and in the 1st half of the 15th century. It was surrounded by a cemetery and connected with monastery and hospital buildings demolished at the end of the 19th century and the Church of the Holy Spirit. The church and the hospital-monastery complex was destroyed by the fire in 1528. Soon the buildings were restored and the church decorated with rich Renaissance polychrome preserved in greater part till the present day. Its authors include Stanisław Teplar, senior of the painters' guild in Kraków. In the south the aisle is adjacent to the 15th century Chapel of St. Sofia with the Gothic font dating back to 1423. It is an extraordinary valuable item, the most richly decorated bell-founder's product of the Gothic in Kraków. Next to the tower in the north the Chapel of St. Andrew was erected at the end of the 16th century, and in the 1st half of the 17th century the Chapel of Our Lady of Loreto was constructed in the south with the miraculous figure of the Worring Christ (16th century). In 1684 Bishop Andrzej Trzebicki restored the church and raised the tower. The thorough restoration of the building was conducted in the years 1896-1898 by architects Tadeusz Stryeński and Zygmunt Hendel in collaboration with Stanisław Wyspiański. The church can boast of remarkably beautiful vault, e.g. the palm vault supported by one pillar (c. 1400) in the main aisle and the net vault in the presbytery (1533). Apart from many valuable monuments, the interior decoration distinguishes itself with the wings of the Gothic triptych (1517), the crucifix in the rainbow (1520), the late-Gothic stalls, the pulpit and the Gothic painting of high artistic class dating back to the 1st half of the 15th century that depicts Our Lady with Infant Jesus.

source: http://www.krakow.pl/english/6296,artykul,church_of_the_holy_cross_.html [access: 2019.07.04]

Teatr im. Juliusza Słowackiego (dawniej zwany Teatrem Miejskim) budowano tak, jak buduje się najświętsze pomniki. Wcześniej otoczyła go legenda. Już w pierwszych latach zyskał rangę sceny narodowej i wyznaczył kierunki rozwoju całego polskiego teatru współczesnego.

W roku 1866 Józef Dietl obejmując urząd pierwszego prezydenta Krakowa pragnął, by dawna stolica Polski – w podzielonym między zaborców kraju – stała się wielką pracownią narodową, stojącą u steru gospodarstwa narodowego. Proces odnowy zaczął się od regulacji Wisły, naprawy zabytków i porządkowania ulic. W atmosferze patriotycznych uniesień urządzano jubileusze i stawiano pomniki. Kraków przyciągał licznych przyjezdnych, z których niemal każdy musiał zawitać do teatru. Tymczasem jedyny w mieście teatr przy ulicy Jagiellońskiej miał znakomity zespół i świetne tradycje, ale nie spełniał warunków bezpieczeństwa i rosnących wymagań publiczności. Budowa nowej sceny stała się sprawą nagłą.

W 1872 roku Walery Rzewuski – jeden z pionierów polskiej fotografii – zgłosił w Radzie Miasta wniosek w sprawie wzniesienia teatru. Kilka lat później, po wnikliwym rozpatrzeniu problemu: co budować jako pierwsze: teatr czy wodociągi? podjęto uchwałę o rozpoczęciu budowy teatru. Ogłoszono międzynarodowy konkurs architektoniczny, w którym wybrano projekt krakowianina Jana Zawiejskiego. Rozpoczęto gromadzenie funduszy. Darowizny – w tym dochód z występów Heleny Modrzejewskiej – miały znaczenie jedynie symboliczne. Decydującą sumę ofiarował dopiero Karol hrabia Kruzer z Podolia. Resztę wpłaciły: gmina, rząd oraz Krakowska Kasa Oszczędności. Po zaciętych kłótniach wokół wyboru lokalizacji zdecydowano się na plac Św. Ducha, mimo iż znajdowały się na nim zabytkowe budynki. Zwolennicy swoiście rozumianego „porządkowania” miasta postanowili je usunąć. W obronie urokliwego zakątka stanął m.in. Jan Matejko. Kiedy jego protesty okazały się bezskuteczne – artysta rzekł się honorowego obywatelstwa miasta i zabronił wystawiania w Krakowie swoich obrazów.

W marcu 1891 roku rozpoczęto prace budowlane, 2 czerwca tego samego roku wmurowano kamień węgielny. „Niech ten budynek służy mieszkańcom miasta na pożytek, sztuce dramatycznej na chwałę” – przemawiał prezydent Krakowa podczas uroczystości.

Dwa lata później – 21 października 1893 roku – Teatr Miejski na placu Św. Ducha został otwarty. Był pierwszym w mieście budynkiem oświetlanym elektrycznie – tuż za nim, od strony Plant, Zawiejski umieścił niewielką elektrownię, zwaną domem machin (dzisiejsza Scena Miniatura). Nowo zbudowany gmach miał być z założenia europejski, narodowy, krakowski. Spełniając te warunki Zawiejski, przy zachowaniu modnej wówczas w Europie eklektycznej formy, nawiązał do architektury opery Garniera w Paryżu i opery wiedeńskiej. Nad wejściem umieścił napis: KRAKÓW NARODOWEJ SZTUCE. Wśród ozdób na budynku znalazły się maskarony znane z Sukiennic. „Którykolwiek z architektów znających sztukę spojrzy na mój projekt – pisał Zawiejski – to natychmiast oddadnie, że to teatr dla Krakowa – krakowski teatr!”.

opracowanie: Diana Poskuta-Włodek

źródło: <https://teatrwkrakowie.pl/poczatki> [dostęp: 2019.07.04]

The Juliusz Słowacki Theatre (formerly known as the Municipal Theatre) was built in the same way as some of the most sacred of monuments were made. It was soon surrounded by its own legend. From its very beginning it had the status of a national theatre, and determined the directions for the development of the entire contemporary Polish drama. The edifice in the Holy Spirit Square [Plac Św. Ducha] has become one of the landmarks of the magical Krakow.

In 1866, when he assumed the position of the first Mayor of Krakow, Józef Dietl wanted the former capital of Poland, which was divided among the partitioning powers, to become a great national atelier that stood at the helm of the national economy. The process of renewal started with the regulation of the Vistula River, restoration of monuments, and tidying up of its streets. Jubilees were held, and monuments were erected in an atmosphere of patriotic elation. Krakow attracted numerous visitors, and for most of them visiting a theatre was a must. However, the only theatre in the city – in Jagiellońska Street – had an excellent company and great traditions, yet it did not meet the safety regulations and the growing expectations of the public. The construction of a new playhouse became a matter of great urgency.

In 1872, Walery Rzewuski – one of the pioneers of Polish photography – submitted a proposal to the City Council to build a theatre. A few years later, after in-depth consideration of the dilemma whether to build a theatre or a waterworks first, an international architectural competition was announced, in which the design of a Krakow-based architect – Jan Zawiejski – was selected. The fundraising began. The donations, including royalties from Helena Modrzejewska's performances, were more of a symbolic nature, but the most significant contribution was offered by Count Karols Kruzer of Podolia. The outstanding sum was settled by the municipality, the government, and the Krakow Savings Bank. After a heated debate over the playhouse location, a choice was made to situate it in the Holy Spirit Square, despite the fact that it already featured some historic buildings. The supporters of the so-called 'tidying up' of the city decided to remove them. Others, such as Jan Matejko, made attempts to save the charming spot. When his protests proved unsuccessful, the artist renounced his honorary citizenship of the city, and prohibited the exhibition of his paintings in Krakow.

The construction work began in March 1891, and the foundation stone was laid on 2 June 1891. 'Let this edifice be of practical use to the inhabitants of the city, and for the glory of dramatic arts,' said the Mayor of Krakow during the ceremony.

Two years later, on 21 October 1893, the Municipal Theatre in the Holy Spirit Square opened its gates. It was the first building in the city to have electric lighting – just behind it, on the Planty side of the playhouse, Zawiejski placed a small power-house known as the 'machine-house' (today's Miniatura Stage). By definition, the newly erected building was meant to be European, national and Cracovian. In meeting these requirements, and maintaining its eclectic form – which was fashionable in Europe at the time – Zawiejski made references to the architecture of Garnier's opera house in Paris and the Viennese opera. Above the entrance, he placed an inscription: KRAKOW FOR THE NATIONAL ARTS, while the ornamentation of the building included mascarons resembling the ones in the Sukiennice [Cloth Hall]. 'Any architect familiar with art will look at my design,' wrote Zawiejski, 'and immediately guess that it was a theatre for Krakow – a Krakow theatre!'

Text: Diana Poskuta-Włodek

source: <https://teatrwkrakowie.pl/en/beginnings> [access: 2019.07.04]